

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΚΡΙΤΗΡΙΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Κριτήριο για ολιγόλεπτη εξέταση⁹¹ (15')

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:

Εξεταζόμενο μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (μάθημα κατεύθυνσης)

Τάξη: Ημερομηνία :

Διδακτική ενότητα:

«Ερωτᾶ οὖν Ἑρμῆς ... Αὕτη, ᾧ Σώκρατες, τούτου αἰτία».

A. Κείμενο (δίνεται το κείμενο όλης της ενότητας)

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το χωρίο: «*Ερωτᾶ οὖν Ἑρμῆς ... καὶ πάντες μετεχόντων*».

.....
.....
.....

Μονάδες 6

⁹¹ Σύμφωνα με το Π.Δ. για την αξιολόγηση των μαθητών της θεωρητικής κατεύθυνσης στην αρχαία ελληνική γραμματεία και γλώσσα οι μονάδες κατανέμονται αναλογικά ως εξής: μετάφραση διδαγμένου κειμένου 10%, μετάφραση αδίδακτου 20%, ερμηνευτικές ερωτήσεις (δύο ή τρεις) 30%, γραμματολογική 10%, λεξιλογική 10%, γραμματική 10%, συντακτική 10%. Οι δύο τελευταίες είναι ερωτήσεις στο αδίδακτο κείμενο, ενώ όλες οι άλλες στο διδαγμένο. Η μία ερμηνευτική ερώτηση μπορεί να είναι από διδαγμένο κείμενο μεταφρασμένο, που δίνεται βέβαια στους μαθητές. Όλες τις ερωτήσεις τις συμπεριλάβαμε μόνο στο κριτήριο αρ. 3, σε ευρύτερη ενότητα. Στα άλλα κριτήρια, ιδίως στο ολιγόλεπτης διάρκειας, η κατανομή των μονάδων δεν μπορούσε να ακολουθηθεί ακριβώς το Π.Δ. Χρησιμοποιήσαμε το ίδιο κείμενο για όλα τα κριτήρια με προσθήκη ερωτήσεων για να φαίνεται ευκρινώς η διαφοροποίηση των στόχων σε σχέση με το χρόνο.

2. Αφού η *αἰδώς* και η *δίκη* κατανέμονται σε όλους, γιατί ο Δίας θεσπίζει νόμο για την τιμωρία όποιου δε μετέχει σ' αυτές;

.....
.....

Μονάδες 7

3. Να εντοπίσετε το σημείο του κειμένου που αναφέρεται στον καταμερισμό της εργασίας και να εξηγήσετε ποια σημασία αποδίδει σ' αυτόν ο Πρωταγόρας για την εξέλιξη του πολιτισμού.

.....
.....

Μονάδες 7

2. Κριτήριο για ωριαία εξέταση

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:

Εξεταζόμενο μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (μάθημα κατεύθυνσης)

Τάξη: Ημερομηνία :

Διδακτική ενότητα:

«Ἐρωτᾶ οὖν Ἑρμῆς ... Αὕτη, ᾧ Σώκρατες, τούτου αἰτία».

A. Κείμενο (δίνεται το κείμενο όλης της ενότητας)

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το χωρίο: «Ἐρωτᾶ οὖν Ἑρμῆς ... κτείνειν ὡς νόσον πόλεως».

.....
.....
.....

Μονάδες 4

2. Αφού η αιδώς και η δίκη κατανέμονται σε όλους, γιατί ο Δίας θεσπίζει νόμο για την τιμωρία όποιου δε μετέχει σ' αυτές;

.....
.....

Μονάδες 4

3. Να εντοπίσετε το σημείο του κειμένου που αναφέρεται στον καταμερισμό της εργασίας και να εξηγήσετε ποια σημασία αποδίδει σ' αυτόν ο Πρωταγόρας για την εξέλιξη του πολιτισμού και γιατί δεν συμπεριλαμβάνεται στον καταμερισμό η πολιτική.

.....
.....
.....

Μονάδες 4

4. *αἰδώς, δίκη*. Να δώσετε με λίγα λόγια το περιεχόμενο καθεμιάς έννοιας.

.....
.....

Μονάδες 4

5. Να εντοπίσετε στο αρχαίο κείμενο και να γράψετε τις λέξεις που συνδέονται ετυμολογικά με τις ακόλουθες:

νέμεση, απρόσιτος, νομός, ανοχή, νομίζω, ιταμός, συμμετοχικός, ανδρείκελο, διαβουλεύσεις, εικόνα.

.....
.....

Μονάδες 4

3. Κριτήριο για εξέταση σε ευρύτερη ενότητα⁹²

Στοιχεία μαθητή

Όνοματεπώνυμο:

Εξεταζόμενο μάθημα: Αρχαία Ελληνική Γραμματεία (μάθημα κατεύθυνσης)

Τάξη: Ημερομηνία :

Διδακτική ενότητα:

«Ἐρωτᾶ οὖν Ἐρμῆς ... Αὕτη, ᾧ Σώκρατες, τούτου αἰτία».

A. Κείμενο (δίνεται το κείμενο όλης της ενότητας)

B. Ερωτήσεις

1. Να μεταφράσετε το χωρίο: *«Ἐρωτᾶ οὖν Ἐρμῆς ... καὶ πάντες μετεχόντων».*

.....
.....
.....

Μονάδες 2

2. Αφού η αἰδώς και η δίκη κατανέμονται σε όλους, γιατί ο Δίας θεσπίζει νόμο για την τιμωρία όποιου δε μετέχει σ' αυτές;

.....
.....

Μονάδες 2

⁹² Εννοείται ότι έχει οριστεί ενότητα για επανάληψη. Σ' αυτήν περιλαμβάνεται και μέρος της εισαγωγής.

3. Να εντοπίσετε το σημείο του κειμένου που αναφέρεται στον καταμερισμό της εργασίας και να εξηγήσετε ποια σημασία αποδίδει σ' αυτόν ο Πρωταγόρας για την εξέλιξη του πολιτισμού και γιατί δεν συμπεριλαμβάνεται στον καταμερισμό η πολιτική.

.....
.....
.....

Μονάδες 2

4. **Κείμενο από μετάφραση: Ενότητα 1η:** «Εγώ λοιπόν θεωρώ, όπως και οι άλλοι Έλληνες, ... Άρα, είναι προφανές πως δεν θεωρούν ότι το πράγμα αυτό είναι κάτι που διδάσκεται»: Ποιο επιχείρημα προβάλλει ο Σωκράτης για να υποστηρίξει ότι η πολιτική αρετή δεν διδάσκεται και πόσο πειστικό είναι κατά τη γνώμη σας;

.....
.....
.....

Μονάδες 2

5. Να αναφέρετε και να αναπτύξετε με λίγα λόγια την κυριότερη, κατά την άποψή σας, διαφορά της μεθόδου του Σωκράτη από του Πρωταγόρα.

.....
.....

Μονάδες 2

6. α) νόσος: Να γράψετε δύο παράγωγα από τη λέξη (στην αρχαία ή τη νέα ελληνική).
 β) κτείνω: Να γράψετε δύο σύνθετα ουσιαστικά χρησιμοποιώντας ως δεύτερο συνθετικό παράγωγο του ρήματος που σας δίνεται.

.....

Μονάδες 2

7. **Αδίδακτο κείμενο:** ἐγὼ δ', ὃ ἄνδρες δικασταί, τοσοῦτ' ἀπέχω τοῦ συκοφαντίαν τινὰ τοῖς πράγμασι τούτοις προσάγειν ἢ ὑμᾶς ἀξιοῦν, ὥστ' εἰ ταῦθ' ὑπ' ἀβελτερίας ἢ δι' εὐήθειαν ἢ δι' ἄλλην ἄγνοιαν ἠντινοῦν οὕτω πέπρακται, αὐτός τ' ἀφίμι' Αἰσχίνην καὶ ὑμῖν συμβουλεύω. καίτοι τῶν σκήψεων τούτων οὐδεμί' ἐστὶ πολιτικὴ οὐδὲ δικαία. οὐδένα γὰρ τὰ κοινὰ πράττειν ὑμεῖς κελεύετε οὐδ' ἀναγκάζετε ἀλλ' ἐπειδάν τις ἑαυτὸν πείσας δύνασθαι προσέλθῃ, πρᾶγμα ποιοῦντες ἀνθρώπων χρηστῶν καὶ φιλανθρώπων, εὐνοϊκῶς δέχεσθε καὶ οὐ φθονερῶς, ἀλλὰ καὶ χειροτονεῖτε καὶ τὰ ὑμέτερό' αὐτῶν ἐγχειρίζετε. ἐὰν μὲν οὖν κατορθοῖ τις, τιμῆσεται καὶ πλέον ἔξει τῶν πολλῶν κατὰ τοῦτο· ἂν δ' ἀποτυγχάνῃ, σκήψεις καὶ προφάσεις ἐρεῖ; ἀλλ' οὐ δίκαιον.

Δημοσθένους Περὶ τῆς Παραπροσβείας, 98-100

Δεξιλόγιο

ἀβελτερία (ἀβέλτερος < ἀ στερ. + βέλτερος): κυριολ. αυτός από τον οποίο λείπει το καλύτερο, ο μη ικανός για τίποτε, μηδαμινός, ανεπίδεκτος βελτιώσεως, ευήθης, μωρός

εὐήθεια (εὐήθης < εὖ + ἥθος): αγαθότης ήθους, απλότητα, τιμιότητα, ειλικρίνεια // με κακή έννοια: αφέλεια, βλακεία, μωρία, ανοησία

ἀφίμι: αφήνω, απαλλάσσω, αθώνω

σκήψις (σκήπτω): πρόσχημα, πρόφαση, δικαιολογία, ισχυρισμός

Να μεταφράσετε το κείμενο:

.....

Μονάδες 4

8. α) κατορθοῖ, προσέλθη, ἀφίημι: Να γράψετε το δεύτερο πρόσωπο σε όλες τις εγκλίσεις του χρόνου στον οποίο βρίσκεται κάθε ρήμα.

Οριστική

Υποτακτική

Ευκτική

.....

Προστακτική

.....

β) ἐγὼ δ', ὃ ἄνδρες δικασταί ... οὕτω πέπρακται: Να γράψετε τις αντωνυμίες της περιόδου, να τις αναγνωρίσετε γραμματικώς και να τις μεταφέρετε από τον ενικό στον πληθυντικό αριθμό και αντίστροφα. Η πτώση και το γένος ή πρόσωπο να μείνουν αμετάβλητα.

.....

.....

.....

.....

Μονάδες 2

9. α) ἐὰν μὲν οὖν κατορθοῖ τις, τιμήσεται καὶ πλέον ἔξει τῶν πολλῶν κατὰ τοῦτο ἂν δ' ἀποτυγχάνῃ, σκήψεις καὶ προφάσεις ἐρεῖ;

Να χαρακτηρίσετε τους υποθετικούς λόγους και να τους μετατρέψετε ώστε να δηλώνουν:

i) το πραγματικό,

ii) το αορίστως επαναλαμβανόμενο στο παρόν ή στο μέλλον.

.....

.....

.....

β) τῶν σκήψεων, ἀνθρώπων, χρηστῶν, τῶν πολλῶν: Να εντοπίσετε τις λέξεις στο κείμενο και να χαρακτηρίσετε τη συντακτική θέση καθεμιάς.

.....

.....

